

Metode Agrotehnice de Prevenire și Combatare a Căpușei Negre (*Capnodis tenebrionis* L.)

Автор(и): гл. ас. д-р Мария Христозова, Институт по овощарство – Пловдив, Селскостопанска академия, София; главен експерт Даниела Ангелова, Институт по овощарство – Пловдив, Селскостопанска академия, София; доц.д-р Мариета Нешева, Институт по овощарство – Пловдив, ССА; гл.експерт Лейда Тодорова, Институт по овощарство – Пловдив, ССА

Дата: 12.03.2026 *Брой:* 3/2026

Rezumat

Controlul dăunătorilor în culturile agricole implică un set de măsuri care limitează densitatea acestora și îmbunătățesc starea fitosanitară a plantelor, conducând la creșterea cantității și calității producției.

Buprestidul (**Capnodis tenebrionis**) este unul dintre principalii dăunători ai culturilor pomicele, responsabil pentru distrugerea a mii de decare de plantații de pomi fructiferi de-a lungul anilor.

Lupta împotriva acestui dăunător este extrem de dificilă datorită rezistenței adulților la insecticide și stilului de viață ascuns al larvelor. Rezolvarea acestei probleme necesită aplicarea unei serii de măsuri agrotehnice, precum și utilizarea de produse de protecție a plantelor, chimice și biologice.

Imaginile 1 și 2. Material de plantare în cultură în containere

Unul dintre principalele moduri de răspândire a buprestidului este prin materialul de plantare. Larvele se sapă în zona colului rădăcinii sau în rădăcini și adesea trec neobservate. La înființarea de noi plantații, trebuie utilizat material de plantare sănătos, lipsit de boli și dăunători (Fig. 1 și 2).

În livezile unde pomii s-au uscat din cauza atacului dăunătorului, aceștia trebuie smulși și distruși. La replantarea cu pomi noi, trebuie făcute gropi noi în care să fie plasați puieții. Sub nicio formă nu este indicat să se folosească vechile gropi de la pomii smulși, deoarece o parte din sistemul radicular rămâne în sol și adesea se găsesc larve de buprestid în ele.

Imaginile 3 și 4. Specii gazdă sălbatice

Zonele și plantațiile abandonate sunt o sursă de boli și dăunători, deoarece acolo nu se efectuează protecția plantelor. Adulții buprestidului se deplasează adesea din zone netratate în cele tratate, se hrănesc și depun ouă în ele, provocând ulterior pagube grave. La înființarea de noi plantații, este necesar să se aleagă zone în vecinătatea cărora nu există livezi pomicole abandonate. Prezența tufișurilor spinoase, a părului sălbatic și a altor plante gazdă sălbatice nu trebuie permisă în apropierea plantațiilor pomicole, deoarece acestea sunt gazde intermediare ale buprestidului (Fig. 3 și 4).

Primele semne ale prezenței buprestizilor adulți sunt petiolele frunzelor rozgăite, frunzele căzute în jurul pomului și ramurile anuale defoliate. La depistarea primilor adulți în plantație, se recomandă colectarea lor mecanică.

Un alt semn al prezenței dăunătorului în plantație sunt pomii uscați atacați de gândacii de scoarță (Fig. 5 și 6). În studiile noastre, s-a constatat că sistemul radicular al acestor pomi conține larve de buprestid. Gândacii de scoarță atacă pomii care se dezvoltă slab și suferă de lipsă de umiditate, exact tipul de pomi atacați de buprestid.

Imaginile 5 și 6. Pagube provocate de gândacii de scoarță

În cercetările noastre efectuate, s-a stabilit că dăunătorul primar în plantație este buprestidul, iar gândacii de scoarță sunt secundari. Deoarece pagubele provocate de buprestid rămân ascunse și neobservate, lupta este direcționată împotriva gândacilor de scoarță, dar măsurile împotriva acestora nu au efect asupra buprestidului. Tăierea și îndepărtarea ramurilor deteriorate de gândacii de scoarță este insuficientă. Astfel de pomi trebuie îndepărtați împreună cu sistemul radicular și distruși.

Lucrarea solului în jurul trunchiului pomului cu un cultivator cu dinți deflector (Fig. 7 și 8) este o măsură cheie pentru limitarea densității dăunătorului. Afânarea solului perturbă condițiile normale de depunere a ouălor de către femele. De asemenea, dacă există deja ouă depuse sau larve nou eclozate, lucrarea aduce o parte din ele în stratul superficial al solului, unde cel mai adesea se usucă sau sunt mâncate de prădători și păsări. Această măsură limitează nu numai densitatea buprestidului, ci și a multor alți dăunători ai culturilor pomicele (Baspinar et al., 2017).

Imaginile 7 și 8. Lucrarea solului cu un cultivator cu dinți deflector

Irigația este un element important în cultivarea oricărei culturi pomicole. Buprestidul este o specie termofilă care preferă un climat uscat și cald. S-a stabilit că în livezile unde nu există sistem de irigație instalat și pomii nu sunt udați, atacul dăunătorului este semnificativ mai ridicat. Femelele preferă să-și depună ouăle în soluri uscate, iar larvele nou eclozate se mișcă mai ușor și mai repede spre rădăcinile pomilor (Malagón et al., 1990). În livezile cu sisteme de irigație instalate și udare regulată, atacul este mai slab, deoarece un număr mare de ouă depuse în sol umed nu eclozează. De asemenea, mișcarea larvelor nou eclozate spre rădăcini este împiedicată.

Datorită rezistenței gândacilor adulți la agenții chimici utilizați și stilului de viață ascuns al larvelor, controlul dăunătorului este extrem de dificil. Aplicarea unui set de măsuri, fiecare dintre acestea conducând la o limitare a densității buprestidului, este esențială pentru reducerea pagubelor și conservarea livezilor pomicole.

Referințe:

1. Malagón, J., Garrido, A., Del-Busto, T., & Castaner, M. (1990). Influencia de algunos factores abióticos en la oviposición de *Capnodis tenebrionis* (L.) Coleoptera, Buprestidae. *Investigación agraria. Producción y protección vegetales*, 5(3), 441-446.

2. Baspinar, H., Doll, D., & Rijal, J. (2017). 12 Pest Management in Organic Almond. *Handbook of Pest Management in Organic Farming*, 328.

3. Berville, P. (1948). *The wood-boring beetle problem in Provence*.

* *Articolul face parte din seminarul: "Știință și practică în protecția plantelor", desfășurat la 19.02.2026 în cadrul Târgului Internațional Agricol AGRA 2026*